

A KÖZJEGYZŐI TEVÉKENYSÉG

A Kormány [T/5892](#) számon nyújtotta be az Igazságügyi tárgyú törvények módosításáról szóló törvényjavaslatát. Az Infojegyzet általános áttekintést nyújt a közjegyzői tevékenységről és annak szabályozásáról.

A közjegyzői tevékenység szabályozása

A közjegyzői tevékenységet Magyarországon alapvetően a már többször módosított [1991. évi XLI. törvény a közjegyzőkről](#) szabályozza (továbbiakban: Kjtv.), amelynek hatályba lépésével a közjegyzőség – visszanyúlva a sokévszázados magyar jogi hagyományokhoz – kivált a bírósági szervezetből, így megszületett a szabadfoglalkozású tagokból álló latin típusú közjegyzői szervezet. E törvény közhitelességgel ruházta fel a közjegyzőket, hogy a jogviták megelőzése érdekében a feleknek pártatlan jogi szolgáltatást nyújtsanak. „...[A] közjegyző olyan speciális hatáskörrel rendelkező hatósági jogalkalmazó személy, aki a megbízását (kinevezését) az államtól kapja annak érdekében, hogy jogszabályban szabályozott díj ellenében jogszabályban meghatározott közhiteles tevékenységet lásson el” (Bérces 2020).

A közjegyző közhatalmat gyakorló, pártatlan és független hatósági jogalkalmazó személy, aki az állami igazságszolgáltatás részeként végzi a jogszabályokkal körbehatárolt tevékenységét, amely prevenciósszerű jellegénél fogva tehermentesíti a bíróságokat. Ennek legkézzelfoghatóbb eleme az, hogy a jogalkotó a közjegyzők hatáskörébe nemperes ügyeket is utal, amelynek szabályozását a [2016. évi CXXX. törvény a polgári perrendtartásról](#) tartalmazza, valamint a [2008. évi XLV. törvény az egyes közjegyzői nemperes eljárásokról](#) (továbbiakban: Kjnp.). E törvény kimondja, hogy a közjegyző eljárása – mint polgári nemperes eljárás – a bíróság eljárásával azonos hatályú (1. § (2)), a továbbiakban megállapítja a közjegyzői nemperes eljárások közös szabályait, egyes nemperes eljárásokat teljeskörűen szabályoz. „A Kjtv. és a Kjnp. a közjegyzőség jogállásának és nemperes eljárásainak tartópillérei, háttérjogszabályuk – mint a polgári nemperes eljárásoknak – a mindenkor hatályos polgári perrendtartás” (Molnár 2020).

A Kjtv. mellett a közjegyzői tevékenységet szabályozza a [22/2018. \(VIII. 23.\) IM rendelet a közjegyzői díjszabásról](#), amely a közjegyzői eljárásért járó munkadíj és költségterítés szabályait rögzíti.

A [29/2019. \(XII. 20.\) IM rendelet a közjegyzői ügyvitel szabályairól](#) (röviden: KÜSZ) a közjegyzői ügyviteli normarendszer egységesített, komplex szabályrendszere, amely integrálja a korábban különálló jogforrásokban rögzített ügyviteli normákat.

- Az európai kontinentális jogrendszer országainak többsége, köztük Magyarország is a közjegyzőség latin típusú modelljét követi.
- A magyar közjegyzői jogintézmény közel 700 éves múlttal rendelkezik.
- A közjegyző hivatalos, hatósági jogalkalmazó személy, aki állami felhatalmazás alapján közhiteles jogszolgáltató tevékenységet végez és a jogviták megelőzése érdekében a feleknek pártatlan jogi szolgáltatást nyújt.
- Magyarországon 313 közjegyző működik.
- A közjegyző a hivatalos iratain, névtábláján és bélyegzőjén jogosult az állami címer használatára.
- Az Alkotmánybíróság több döntésében foglalkozott a közjegyzői tevékenységgel, polgári eljárásjogi szerepével.
- 2019-ben „Hitelesítés” címen jelent meg a közjegyző költők antológiája (Közjegyzői Akadémia Kiadó, 2019).

A KÖZJEGYZŐI TEVÉKENYSÉG ALAPJAI

A Kjtv. alapján a közjegyző:

- a jogügyletekről és jogi jelentőségű tényekről közokiratot állít ki;
- okiratokat őriz meg;
- a felek megbízásából pénzt, értéktárgyat és értékpapírt vesz át a jogosult részére történő átadás végett;
- a feleket a hatáskörébe utalt eljárásokkal kapcsolatban kioktatással segíti jogaik gyakorlásában és kötelességeik teljesítésében;
- lefolytatja a hatáskörébe utalt hagyatéki eljárást és egyéb nemperes eljárásokat;
- az állam igazságszolgáltató tevékenysége részeként jogszolgáltató hatósági tevékenységet végez.

Eljárása során csak a törvénynek van alávetve, nem utasítható, tevékenységéért jogszabályban meghatározott díj és költségtérítés illeti meg.

A közjegyzőség valamennyi eljárása a megelőző jogszolgáltatás keretébe sorolható, és hozzájárul a társadalmi jogbiztonság erősítéséhez (Máté 2019).

A KÖZJEGYZŐI ÖNKORMÁNYZAT SZERVEI

A **területi közjegyzői kamara** olyan köztestület, amelyet az ugyanazon területi kamara illetékességi területére kinevezett közjegyzők, közjegyzőhelyettesek és jelöltek alkotnak. Magyarországon öt területi kamara működik:

- Budapesti Közjegyzői Kamara (BKK),
- Győri Közjegyzői Kamara (GYKK),
- Miskolci Közjegyzői Kamara (MKK),
- Pécsi Közjegyzői Kamara (PKK),
- Szegedi Közjegyzői Kamara (SZKK).

A területi kamara legfőbb szerve a területi kamara ülése, a kamara a tevékenységét a legalább havonta ülésező elnökségen keresztül fejti ki.

A területi kamarák alkotják a Magyar Országos Közjegyzői Kamarát (MOKK). Az **országos kamara** köztestület, ami mint legfőbb önkormányzati szerv képviseli a közjegyzői kart és szervezeteit. Legfőbb szerve a 30 tagú választmány. Az önkormányzati szervek működését a Kjtv. 38–68. §-ai szabályozzák.

NEMZETKÖZI EGYÜTTMŰKÖDÉSEK

A **Latin Közjegyzőségek Nemzetközi Uniója** (UINL) mint a világ közjegyzőinek érdekegyeztető és együttműködési fóruma 1948-ban alakult meg, székhelye Róma. Feladata alapvetően a tagok képviselete nemzetközi szinten, illetve bizonyos jogharmonizációs folyamatok elősegítése. Jelenleg 91 állam képviselteti magát a szervezetben, köztük 22 európai uniós tagállam.

Az **Európai Unió Közjegyzőségeinek Tanácsát** (CNUE) 1993-ban alapították, feladata a közjegyzőség európai uniós érdekképviselete. Tagjai a 22 latin típusú közjegyzőséggel rendelkező tagállam öt megfigyelő státuszú taggal, összesen kb. 40 000 közjegyzővel és közel 200 000 közjegyzői munkatárssal. A szervezet elnöki tisztét 2021-ben dr. Tóth Ádám, a MOKK jelenlegi elnöke töltötte be. A két nemzetközi szervezet szoros együttműködést tart fenn egymással.

A MOKK működteti a Végrendeletek Országos Nyilvántartását is (VONY). A határon átnyúló öröklési ügyekben, és az örökhagyók által hagyott végrendeletek fellelhetőségének biztosítása érdekében együttműködik a **Végrendeleti Nyilvántartások Európai Hálózatának Egyesületével** (ARERT).

Az EU közösségi jogának sarokpontja a közjegyzői okiratok kölcsönös elismerése, emellett a határon átnyúló szolgáltatások digitális keretrendszerekkel történő támogatása. Mindehhez elengedhetetlen a **közokirat fogalmának általános meghatározása** és egységesítése.

[Az Európai Parlament és a Tanács 805/2004/EK rendelete \(2004. április 21.\) a nem vitatott követelésekre vonatkozó európai végrehajtható okirat létrehozásáról](#), 4. cikke szerint a „közokirat”:

a) egy hivatalosan közokiratként kiállított vagy bejegyzett irat, amelynek közhitelessége:

i. az aláírásra és az irat tartalmára vonatkozik; és

ii. egy hatóság vagy a származási tagállam e célra felhatalmazott más szerve által került megállapításra; vagy

b) a közigazgatási hatóságok előtt kötött vagy általuk hitelesített megállapodás a tartási kötelezettségekről; (...).

MODERN ELJÁRÁSOK ÉS TECHNOLÓGIÁK

„A közjegyzőségek (...) digitális fejlettségi szintje is a közjegyzők közhatalmi státuszánál fogva rendszerint összefügg, egyenesen arányos államuk digitális fejlettségével” (Parti 2022). A Covid19 világjárvány ezen a területen is elősegítette az új technológiák előtérbe kerülését, különösen az ügyfél személyes jelenlétének digitális technológiával való kiváltását, az ügyfelek biztonságos személyazonosítását, az ügyféli akarat valós azonosítását, valamint a felügyelt adatforgalmazást (ld. [UINL Guidance on notarial authentication with online appearance](#) Adopted by the General Meeting of Member Notariats on 03.12.2021.). Az ajánlás konklúziója szerint az új technológiák közjegyzői gyakorlatban történő alkalmazása három alapvető pilléren nyugszik:

1. **Beruházás** a legkorszerűbb, magas szintű biztonságot nyújtó technológiai rendszerekbe.
2. Közjegyzők és alkalmazottaik **képzése** és továbbképzése a digitális eszközök használatának széleskörű megismertetése érdekében.
3. Nemzeti és nemzetközi **jogi szabályozások** összehangolása; a közokiratok szabályozásának figyelembe kell vennie az új technológiák kínálta lehetőségeket, értéküket és hatékonyságukat.

A magyarországi gyakorlatban a közjegyzői datafikáció indulása 1992-re, az országos végrendeleti nyilvántartás létrehozására vezethető vissza, azóta az eljárások jelentős része támaszkodik digitális technológiákra.

A MOKK elnöke – 2022-i nyilatkozata szerint – a következő időszak legfontosabb feladatának a közjegyzői tevékenység további digitalizációját tartja, ideértve a teljesen elektronikus közjegyzői okiratok bevezetését, valamint a biometrikus aláírást lehetővé tevő infrastruktúra kiépítését annak érdekében, hogy a modern technológiák segítségével még gyorsabbá és egyszerűbbé váljanak a közjegyzői eljárások (dr. Tóth Ádám – MTI, 2022. április 11.).

STATISZTIKAI ADATOK

A [Kjtv.](#) rendszeres statisztikai adatszolgáltatásra kötelezi a MOKK-ot (Kjtv. 54. §(i)). Az Igazságügyi Minisztérium [statisztikai oldalán](#) követhetők a közjegyzők tevékenységével kapcsolatos legfőbb adatok, emellett a MOKK tisztségviselői rendszeres tájékoztatást adnak egyes területekről. Eszerint:

- Évente átlagosan **120 ezer hagyatéki ügyben** járnak el a közjegyzők. 2021-ben 168 ezer eljárást folytattak le (MOKK – MTI, 2022. november 16.).
- A magyarországi joggyakorlatban folyamatosan növekszik a végrendelezők száma. **2022-ben mintegy tíz százalékkal többen tettek végintézkedést** közjegyző közreműködésével, mint 2021-ben (MOKK – MTI, 2023. április 17.).
- Évente több mint **400 ezer fizetési meghagyásos eljárást** kezdeményeznek elsősorban követeléskezelők és közműcégek ([Fizetési meghagyásos statisztika 2020–2023](#)).
- Magyarországon **313 közjegyző működik (15/1991. (XI. 26.) IM rendelet a közjegyzői állások számáról és a közjegyzők székhelyéről)**.

JOGSZABÁLYI VÁLTOZÁSOK 2023-BAN

2023-ban az Országgyűlés kisebb módosításokat hajtott végre a [Kjtv.](#)-n, és a közjegyzőket érintő fizetési meghagyásos eljárás szabályain.

[2023. júliusában](#), a közjegyzői titoktartással és a **belső visszaélés-bejelentési rendszer** működtetésével kapcsolatban módosították a közjegyzőkről szóló törvényt ([Kjtv.](#) 68/A. §).

[2023. szeptemberében](#) a közjegyzői szolgálat szünetelésének eseteit bővítették ki, annak érdekében, hogy a hivatásrend képviselőinek értékes szakmai tapasztalatai szélesebb körben hasznosíthatók legyenek ([Kjtv.](#) 24/A. § (1)).

A **fizetési meghagyásos eljárás** mint a közjegyző hatáskörébe tartozó, a pénzkövetelések érvényesítésére szolgáló egyszerűsített polgári nemperes eljárás is módosult.

A fizetési meghagyásos eljárás a 3 millió forintot meg nem haladó lejárt pénztartozás behajtására szolgál, a 3–30 millió forint közötti követeléseknél emellett bírósági eljárás is kezdeményezhető. 30 millió forint feletti pénzkövetelés esetén ilyen eljárás nem érvényesíthető.

Az eljárásról szóló [2009. évi L. törvény](#) módosítása szerint [2023. októberétől](#) az elektronikus ügyintézésre kötelezettek – úgymint önkormányzatok, egyesületek, alapítványok, gazdálkodó szervezetek, ügyvédek és jogi képviselők – elektronikusan, a cégkapun keresztül kapják meg a fizetési meghagyást.

A címzett a kézbesítéstől számított 15 napon belül élhet kifogással, amelyet szintén elektronikus úton tehet meg. A MOKK képviselői a fizetési meghagyás eljárásának gyorsabbá válását és egyszerűsödést várják ettől a szabályozásól.

Források:

- [1991. évi XLI. törvény](#) a közjegyzőkről
- Bérces László–Bérces Viktor: *Közjegyzői jog és ügyvitel*. Budapest: Pázmány Press, 2020
- Lotz-Henis Orsolya: A közjegyzői hivatásrendre vonatkozó szabályozás alakulása az Alkotmánybíróság egyes határozatainak tükrében – [Fontes Iuris, 2021. 4.](#)
- Máté Viktor: *Közjegyzői nemperes eljárások* – [Internetes Jogtudományi Enciklopédia, IJOTEN 2019.](#)
- Molnár Tamás: Gondolatok a közjegyző jogállásáról, jogforrási rendszeréről, valamint a közjegyzői eljárások lehetséges csoportosításáról – [Jura, 2020. 1.](#)
- Parti Tamás: *Közjegyzői digitalizáció. Technológiai alkalmazkodás a datafikációtól az adatstratégiáig* – In: *Jogi technológiák: digitális jogalkalmazás*. Budapest. Ludovika Egyetemi Kiadó. 2022. 65-105. oldal
- Parti Tamás: *Technológiák és rítusok, avagy a távol lévő ügyfelek részvételével lefolytatott közjegyzői eljárások kezdeti tapasztalatai Magyarországon* – *Közjegyzők Közlönye*, 2021.2.
- Parti Tamás: *A közjegyzői szolgáltatások európai kölcsönhatásrendszere, határon átnyúló közjegyzői szolgáltatások* – *Közjegyzők Közlönye*, 2021. 3.
- Sajben Tamás: *Az európai közjegyzői együttműködés* – *Közjegyzők Közlönye*, 2020. 1.
- Sajben Tamás: *Digitális közjegyzői megoldások az Európai Unióban - néhány tagállam példáján keresztül* – *Közjegyzők Közlönye*, 2020. 2.